Procedura postępowania w przypadku zagrożenia powietrznego

(nalot, ostrzał rakietowy, drony, samoloty bojowe, bomby, pociski, materiały spadające z powietrza)

w Szkole Podstawowej im. Marii Konopnickiej w Bystrzycy Starej,

Bystrzyca Stara 89,
23-107 Strzyżewice

Bystrzyca Stara, 2026 r.

I. Podstawa prawna:

- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. — Prawo oświatowe (Dz.U. z 2023 r. poz. 900 ze zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 sierpnia 2017 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach.
- Ustawa z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym (Dz.U. z 2023 r. poz. 119).
- Wytyczne Rządowego Centrum Bezpieczeństwa w zakresie postępowania ludności cywilnej w sytuacjach zagrożenia atakiem powietrznym.

II. Cel procedury:

Celem procedury jest zapewnienie maksymalnego bezpieczeństwa uczniów, nauczycieli oraz pracowników szkoły w przypadku zaistnienia bezpośredniego zagrożenia atakiem powietrznym z wykorzystaniem dronów, rakiet, samolotów lub innych środków. Procedura określa sposób natychmiastowego reagowania, minimalizowania ryzyka oraz współpracy z odpowiednimi służbami ratowniczymi i organami administracji publicznej.

III. Zakres stosowania:

Procedura obowiązuje:

- wszystkich uczniów szkoły,
- wszystkich nauczycieli i wychowawców,
- pracowników administracji i obsługi szkoły,
- dyrektora szkoły i jego zastępcę.

Obowiązuje zarówno podczas zajęć lekcyjnych, przerw, jak i w trakcie organizowanych imprez szkolnych na terenie placówki.

IV. Definicje:

- **Atak powietrzny** — działania militarne polegające na użyciu środków napadu powietrznego (drony, rakiety, bomby lotnicze, ostrzał z samolotów).
- **Ewakuacja wewnętrzna** — przemieszczenie osób do najbezpieczniejszych pomieszczeń w budynku szkoły (np. pomieszczenia bez okien, pomieszczenia poniżej poziomu parteru).
- **Alarm powietrzny** — sygnał dźwiękowy lub komunikat służb ostrzegających o bezpośrednim zagrożeniu atakiem z powietrza. Ogłoszenie alarmu: modulowany dźwięk syreny przez 3 minuty, odwołanie: ciągły dźwięk syreny przez 3 minuty.

Tymczasowy Punkt Ewakuacyjny — doraźne schronienie

- V. Odpowiedzialność:

- **Dyrektor szkoły** — kieruje działaniami, podejmuje decyzję o wdrożeniu procedury, utrzymuje kontakt ze służbami ratowniczymi i organami administracyjnymi.
  Posiada aktualną listę kontaktów awaryjnych (służby, rodzice/opiekunowie, lokalne samorządy).
- **Nauczyciele i wychowawcy** — odpowiedzialni za bezpieczne i szybkie przeprowadzenie uczniów do wyznaczonych miejsc schronienia, utrzymanie dyscypliny, uspokajanie podopiecznych.
- **Pracownicy obsługi** — wspierają działania ewakuacyjne, zabezpieczają budynek, odłączają media w razie potrzeby,
- **Uczniowie** — zobowiązani są do podporządkowania się poleceniom nauczycieli i wychowawców, zachowania spokoju i przestrzegania zasad bezpieczeństwa.

VI. Sposób postępowania / Opis procedury:

Otrzymanie informacji o zagrożeniu:

- Informacja może pochodzić z systemu alarmowania ludności, RCB, Policji, Straży Pożarnej, Obrony Cywilnej, Urzędu Miasta, Wojewódzkiego Centrum Zarządzania Kryzysowego.
- Po odebraniu sygnału dyrektor lub wyznaczona osoba uruchamia szkolny system alarmowy (dzwonek szkolny — dźwięk przerywany) lub w sytuacji braku prądu sygnał alarmowy może być ogłaszany za pomocą gwizdka lub dzwonka ręcznego, z jednoczesnym komunikatem słownym podawanym przez osoby ogłaszające alarm. np.: „Uwaga! Uwaga! Ogłaszam alarm Zagrożenie z powietrza! Rozpocząć ewakuację! Proszę kierować się do miejsc najbliżej usytuowanych od zajmowanych w danym momencie: **I budynek: uczniowie z nauczycielami: korytarz przy bibliotece, biblioteka, (magazynek przy sali gimnastycznej – awaryjnie).**
  II budynek: uczniowie z nauczycielami: dolne szatnie - uczniowie klas 0 a,b – jeśli przebywają w II budynku, jeśli przebywają w budynku starej szkoły – korytarz w starej szkole oraz klasy I i II; pozostali uczniowie stołówka szkolna, korytarz dolny między kuchnią a stołówką.
  Wycieczki i delegacje – kierowanie do najbliższego punktu TPE.

Postępowanie w przypadku zestrzelenia/uderzenia w rejonie budynku lub bezpośredniego uderzenia.

1. Jeżeli w budynku znajdują się osoby ranne — należy niezwłocznie udzielić pierwszej pomocy oraz wezwać pogotowie ratunkowe.
2. Jeżeli struktura budynku jest zagrożona (dym, pożar, zawalenie konstrukcji) – dyrektor zarządza ewakuację zgodnie z planem ewakuacji na wyznaczone miejsce zbiórki poza budynkiem.
3. Podczas ewakuacji należy:
   - trzymać się wyznaczonych tras,
   - nie korzystać z telefonów komórkowych,
   - pomagać osobom wymagającym wsparcia (dzieciom młodszym, osobom z niepełnosprawnościami, rannym).

VII. Natychmiastowe działania po ogłoszeniu alarmu:

1. Przerwanie lekcji:

Nauczyciele natychmiast przerywają prowadzone zajęcia.

Wyłączają urządzenia mogące rozpraszać uwagę (komputery, radia, głośniki, mikrofony oraz – jeżeli to możliwe – telefony).

2. Formowanie grupy:

Nauczyciele wydają polecenie szybkiego ustawienia się uczniów w rzędzie.

3. Bezpieczeństwo

Zabrania się podchodzenia do okien, drzwi i wyjść ewakuacyjnych od strony zagrożenia.

4. Przemieszczenie się do bezpiecznych miejsc

- Grupy pod opieką nauczycieli kierują się **schodami** w stronę Tymczasowych Punktów Ewakuacji (TPE).
- Nauczyciele prowadzą uczniów w rzędzie i sprowadzają grupy do wyznaczonych pomieszczeń.

5. Przyjęcie postawy ochronnej:

- Uczniowie i nauczyciele zajmują miejsca.
- Uczniowie przyjmują postawę ochronną: zejście jak najniżej, przykucnięcie, osłonięcie głowy rękami.
- Należy zatkać uszy i lekko otworzyć usta — to zabezpiecza przed falą uderzeniową i chroni słuch oraz płuca.
- Nie wolno się poruszać, dopóki nie nastanie cisza przez co najmniej 10 minut. Drugi nalot

bywa najgroźniejszy — cisza po pierwszej eksplozji może być pułapką.

- Należy wytrzymać w bezruchu i pozostać spokojnym.

6. Wsparcie psychiczne:

- Nauczyciele monitorują stan psychiczny uczniów.
- Unikają paniki, mówią spokojnym tonem i podtrzymują poczucie bezpieczeństwa.

VIII. TYMCZASOWE PUNKTY EWAKUACJI:

I Budynek: korytarz dolny - szatnie, biblioteka, (magazynek przy sali gimnastycznej – awaryjnie).

II Budynek: stołówka szkolna, korytarz dolny między kuchnią a stołówką, dawne dolne szatnie szkolne - niski parter, korytarz - stara szkoła.

Ewakuacja:

- wszystkie osoby przebywające w salach lekcyjnych i innych pomieszczeniach kierują się do najbliższych wyznaczonych TPE

Na korytarzu znajduje się plan ewakuacji oraz wskazane miejsce zbiórki do ewakuacji.

IX. Zabezpieczenie budynku:

Działania pracowników obsługi:

- Pracownicy obsługi zamykają okna, odłączają instalacje gazowe i elektryczne, jeśli istnieje ryzyko pożaru lub uszkodzeń.
- Drzwi i okna są zamykane i zabezpieczane, zasłony i żaluzje opuszczone.
- **Materiały zabezpieczające okna znajdują się w magazynie**
- Należy zabrać ze sobą rzeczy osobiste
- Zabezpieczona jest woda pitna.

X. Zachowanie w trakcie ataku:

Po zejściu do Tymczasowych Punktów Ewakuacyjnych:

- Uczniowie zajmują pozycję siedzącą przy ścianach wewnętrznych osłaniając głowę rękami.
- Nauczyciele prowadzą kontrolę obecności i informują dyrektora o stanie grup.
- Nauczyciel sprawdza, czy każde dziecko ma na sobie buty.

Koniecznie należy mieć obuwie — odłamki szkła mogą powodować głębokie rany stóp.

- Należy zachować ciszę, wyłączyć telefony komórkowe.

XI. Komunikacja i współpraca zewnętrzna:

- **Dyrektor szkoły lub wyznaczony pracownik pozostaje w kontakcie ze służbami ratunkowymi.**
- **Szkoła jest zamknięta.**
- **Rodzice odbierają dzieci po odwołaniu alarmu.**
- **Uczniowie wracają autobusami szkolnymi po odwołaniu alarmu.**

XII. Po zakończeniu alarmu:

- Nauczyciele przeprowadzają kontrolę obecności i stanu zdrowia uczniów. Udzielają wsparcia psychologicznego oraz pierwszej pomocy przedmedycznej potrzebującym.
- W przypadku osób poszkodowanych wzywa się pomoc medyczną, a zdarzenie dokumentuje.
- Dyrektor, po konsultacji z odpowiednimi służbami, podejmuje decyzję o powrocie uczniów do klas lub ewentualnej ewakuacji budynku.
- W przypadku powrotu uczniów do klas, nauczyciele i pracownicy szkoły dokonują wstępnej oceny stanu budynku, zwracając uwagę na ewentualne uszkodzenia okien, dróg ewakuacyjnych i ciągów komunikacyjnych.
- W przypadku podjęcia decyzji o ewakuacji, wszyscy pracownicy szkoły postępują zgodnie z procedurą ewakuacji kierując się do odpowiednich wyjść ewakuacyjnych w stronę placu ewakuacyjnego.
- Zabrania się samowolnego opuszczania szkoły przez uczniów!
- Kontakt z rodzicami - w sprawie odbioru dzieci: poprzez SMS, dziennik elektroniczny, sekretariat szkoły.
- Należy zorganizować bezpieczne miejsce odbioru dzieci przez rodziców lub opiekunów prawnych — wyłącznie po ich uprzedniej identyfikacji.
- Po zakończeniu alarmu Dyrektor sporządza raport z przebiegu zdarzenia, organizuje wsparcie psychologiczne dla uczniów i kadry.

XIII. Rola i odpowiedzialność pracowników w przypadku zagrożenia powietrznego (nalot, ostrzał rakietowy, drony, samoloty bojowe, bomby, pociski, materiały spadające z powietrza):

Stanowisko/Funkcja	Rola	Odpowiedzialność
Dyrektor szkoły	Kierownik akcji	- Ogłasza alarm i przekazuje komunikaty służb. - Koordynuje działania całej szkoły. - Utrzymuje kontakt z organem prowadzącym i służbami ratunkowymi.
Zastępca dyrektora/ wyznaczona osoba	Zastępstwo kierownika akcji	- Przejmuje obowiązki dyrektora w razie jego nieobecności. - Nadzoruje wykonywanie procedur w poszczególnych częściach budynku.
Nauczyciele	Opiekunowie uczniów	- Przerywają zajęcia i przeprowadzają uczniów do wyznaczonych miejsc schronienia. - Uspokajają dzieci, pilnują dyscypliny. - Sprawdzają obecność przed i po alarmie. - Udzielają podstawowej pomocy poszkodowanym.
Pedagog/psycholog szkolny	Wsparcie psychiczne	- Wspiera dzieci i personel w sytuacji stresowej. - Organizuje pomoc psychologiczną po zakończeniu zagrożenia.
Sekretariat	Łączność i dokumentacja	- Utrzymuje kontakt telefoniczny z rodzicami i służbami (zgodnie z poleceniem dyrektora). - Prowadzi dokumentację przebiegu zdarzenia.
Pracownicy obsługi (konserwatorzy)	Zabezpieczenie budynku	- Zamykają okna, drzwi, odcinają media (gaz, prąd,

		woda – jeśli czas pozwala). - Pomagają w kierowaniu ruchem uczniów. - Otwierają i zabezpieczają pomieszczenia schronienia.
Konserwator, sprzątaczka	Wsparcie logistyczne	- W razie potrzeby zabezpieczają wodę i podstawowe środki dla osób w schronieniu.
Pracownicy administracji	Wsparcie organizacyjne	- Pomagają nauczycielom w prowadzeniu ewidencji osób. - Wspierają w przekazywaniu informacji do rodziców i służb.
Wyznaczeni pracownicy przeszkoleni w udzielaniu pierwszej pomocy.	Opieka medyczna	- Udziela pierwszej pomocy i oceni obrażenia poszkodowanych. - Współpracuje ze służbami medycznymi podczas udzielania pomocy. - Organizuje miejsce dla osób wymagających opieki do czasu przyjazdu ratowników.

XIV. Dokumentacja:

- Protokół z przebiegu zdarzenia sporządzony przez dyrektora szkoły.
- Raport nauczycieli dotyczący przebiegu ewakuacji wewnętrznej oraz liczby uczniów w grupach.
- Dokumentacja ćwiczeń ewakuacyjnych.

XV. Postanowienia końcowe:

- Procedura wchodzi w życie z dniem zatwierdzenia przez Dyrektora Szkoły.
- Procedura podlega aktualizacji każdorazowo w przypadku zmiany obowiązujących przepisów prawa lub wydania nowych wytycznych przez Rządowe Centrum Bezpieczeństwa (RCB).
- Każdy pracownik szkoły zobowiązany jest do zapoznania się z niniejszą procedurą oraz potwierdzenia tego faktu podpisem .
- Należy przeprowadzać regularne ćwiczenia zagrożeń powietrznych (co najmniej raz w roku; dodatkowe — przy zmianach procedur).

- Uczyć uczniów i kadrę rozpoznawania sygnałów alarmowych, podstawowego zachowania w sytuacjach zagrożenia.
- Informować rodziców o procedurach ewakuacyjnych w przypadku różnych zagrożeń – folder informacyjny, wiadomości e-mail, spotkania.

XVI. Najważniejsze zasady zachowania w przypadku ataku z powietrza:

1. Nie trać czasu na zastanawianie się — jeśli słyszysz niski, jednostajny dźwięk, działaj natychmiast. Dron może znaleźć się nad twoim domem w ciągu pół minuty.
2. Nie nagrywaj zdarzenia — żadne nagranie nie jest warte życia, a odłamki zabijają. Odejdź od okien — szkło staje się śmiertelnym odłamkiem. Najlepiej udać się w głąb mieszkania.
3. Zasada dwóch ścian – pomiędzy tobą a ulicą powinny być co najmniej dwie ściany nośne. Łazienka bez okien lub korytarz to najlepsze miejsce.
4. Padnij na podłogę i osłoń głowę rękami — odłamki lecą po łuku, a nisko przy ziemi ryzyko jest mniejsze.
5. Na zewnątrz szukaj betonu lub zagłębienia terenu – krzewy czy płot nie dają żadnej ochrony. Jeśli nie ma schronienia, padnij na ziemię.
6. W samochodzie wyłącz światła i silnik, a następnie opuść pojazd – najlepiej ukryć się w podziemnym przejściu lub za betonową osłoną. Brak ruchu i światła zmniejsza ryzyko wykrycia.
7. Zatkaj uszy i otwórz usta — to chroni przed falą uderzeniową, mogącą uszkodzić słuch i płuca.
8. Nie ruszaj się przez minimum 10 minut po eksplozji — cisza po pierwszym uderzeniu bywa pułapką, często następuje kolejny atak.
9. Przekaż wiedzę innym — każda osoba przygotowana to większe szanse przetrwania.
10. W razie znalezienia szczątków drona należy natychmiast poinformować służby i nie zbliżać się do obiektu.

Podsumowanie:

1. Atak powietrzny to atak przeprowadzany z użyciem statków powietrznych celem dokonania zniszczenia.
2. Ogłoszenie alarmu: modulowany dźwięk syreny przez 3 minuty, odwołanie: ciągły dźwięk syreny przez 3 minuty.
3. Po ogłoszeniu alarmu najszybciej udajemy się do schronu lub miejsca ukrycia.